

Komprehensibong Dokumento: Mga Kontradiksyon sa Pagitan ng Ebanghelikal at Bagong Tipan na Kristiyanismo Ayon sa Bibliya Lamang

Ang simbahang ebangheliko, bilang isang malawak na modernong kilusan sa loob ng Protestanteng Kristiyanismo, ay nagbibigay-diin sa personal na pagbabagong-loob, awtoridad ng Bibliya, ebanghelismo, at kadalasan ay isang konserbatibong interpretasyon ng Banal na Kasulatan. Umuusbong nang kitang-kita sa ika-20 siglo sa pamamagitan ng mga muling pagkabuhay, misyon, at mga tugon sa modernismo, inuuna nito ang mga indibidwal na karanasan sa pananampalataya, kadalisan ng doktrina, at pakikilahok sa kultura. Gayunpaman, kung ihahambing sa pitong simbahang tinalakay sa Apocalipsis 2-3, ang simbahang ebangheliko ay halos kapareho ng simbahan sa Laodicea (Apocalipsis 3:14-22). Ang paghahambing na ito ay hango lamang sa mga paglalarawan ng Bibliya, na nagtatampok ng mga pagkakatulad sa espirituwal na kalagayan at mga babala.

Ang simbahan sa Laodicea ay inilalarawan bilang “maligamgam—hindi mainit o malamig” (Pahayag 3:16), kuntento sa sarili at kampante, na nagsasabing, “Ako’y mayaman; ako’y nagkamit ng kayamanan at hindi na ako nangangailangan ng anuman” (Pahayag 3:17). Gayunpaman, sinaway ito ni Hesus bilang “kawawa, kaawa-awa, mahirap, bulag at hubad,” at hinimok itong bumili ng “gintong dinalisay sa apoy” (tunay na espirituwal na kayamanan), “puting damit na isuot” (katuwiran), at “pahid na ilalagay sa iyong mga mata” (pag-unawa). Ito ay sumasalamin sa mga aspeto ng mga potensyal na patibong ng modernong ebanghelismo: ang pagtutok sa materyal na tagumpay, malalaking kongregasyon, at paglago ng programa na maaaring magsulong ng espirituwal na pagiging malamig, pag-asa sa sarili kaysa sa pagdepende kay Kristo, at pagkabulag sa mas malalalim na pangangailangan sa gitna ng tila kasaganaan. Tulad ng Laodicea, maaaring bigyang-diin ng mga ebanghelikal ang panlabas na aktibidad (hal., mga kaganapan, media) habang isinasapanganib ang panloob na pagwawalang-kilos, na inuulit ang panawagan ni Hesus na “maging masigasig at magsisi” (Pahayag 3:19) at buksan ang pinto sa matalik na pakikisama (Pahayag 3:20). Ang paghahambing na ito ay nagsisilbing babala mula sa Bibliya, hindi pagkondena, na nagpapaalala sa mga ebangheliko na dinggin ang panawagan ng Bagong Tipan para sa maalab at mapagpakumbabang pananampalataya.

Sinusuri ng dokumento kung paano ang ilang mga gawi, istruktura, at diin ng ebanghelikal ay naiiba sa modelo ng sinaunang simbahan gaya ng inilarawan sa Bagong Tipan. Habang ang ebanghelikalismo ay naglalayong umayon sa Banal na Kasulatan, ang mga makasaysayan at kultural na pag-unlad ay nagpakilala ng mga elementong salungat sa mga huwaran ng Bagong Tipan. Ang pagsusuri ay inorganisa ayon sa tema, na may mga subpoint para sa kalinawan, at sinusupportahan ng mga direktang sanggunian sa Bibliya.

1. Pamumuno at Awtoridad ng Simbahan: Hierarchical Professionalism vs. Plural, Pinahiran ng Espiritu na Eldership

Kadalasan, ang mga simbahang Ebanghelikal ay mayroong istrukturang mula sa itaas pababa na may iisang nakatatandang pastor, mga propesyonal na sinanay sa seminaryo, at mga bayarang kawani, na lumilikha ng pagkakahati sa pagitan ng mga klero at layko kung saan ang awtoridad ay sentralisado.

- Paghahambing ng Bagong Tipan: Itinataguyod ng Bagong Tipan ang pinagsasaluhang pamumuno sa maraming matatanda (mga tagapangasiwa) sa bawat lokal na simbahan, na pinipili batay sa karakter at kapanahunan sa halip na pormal na edukasyon o mga titulo. Iniuutos ng Tito 1:5, “Magtalaga kayo ng mga matatanda sa bawat bayan,” gamit ang maramihang wika. Binanggit sa Mga Gawa 14:23, “Nagtalaga sila ng

mga matatanda para sa kanila sa bawat simbahan." Binibigyang-diin ng 1 Timoteo 3:1-7 at Tito 1:6-9 ang mga kwalipikasyon tulad ng pagiging "walang kapintasan," pamamahala sa sariling sambayanan, at pagiging mapagpatuloy, nang hindi binabanggit ang mga akademikong kredensyal. Iniiwasan ng modelong ito ng pagkakapantay-pantay ang pangingibabaw sa iba, gaya ng babala sa 1 Pedro 5:3: "Huwag kayong pangingibabaw sa mga ipinagkatiwala sa inyo, kundi maging mga halimbawa sa kawan."

- Karagdagang Pagkakaiba: Maaaring itinataas ng mga Ebangheliko ang mga kilalang pastor o mga hirarkiya ng denominasyon, na sumasalungat sa turo ni Hesus sa Mateo 20:25-28: "Alam ninyo na ang mga pinuno ng mga Hentil ay napapapanginoon sa kanila... Hindi gayon sa inyo. Sa halip, ang sinumang gustong maging dakila sa inyo ay dapat maging lingkod ninyo."
- Implikasyon: Maaari itong humantong sa walang pigil na kapangyarihan, gaya ng makikita sa mga kritisismo sa Bagong Tipan tulad ng 3 Juan 9-10, kung saan pinangingibabawan at pinalayas ni Diotrefes ang mga sumasalungat.

2. Mga Pagtitipon ng Simbahan: Mga Serbisong Nakatuon sa Pagganap vs. Interaktibo, Pakikilahok ng Bawat Miyembro

Ang modernong ebanghelikal na pagsamba ay kadalasang kahawig ng isang konsiyerto o lektura, na may mga pasibong madla, mga propesyonal na musikero, at mga isinulat na sermon, na naglilimita sa kusang paglahok.

- Paghahambing ng Bagong Tipan: Ang mga pagtitipon ay may partisipasyon, kung saan ang lahat ng mananampalataya ay nag-aambagan para sa ikatitibay. Sinasabi sa 1 Corinto 14:26, "Kapag kayo'y nangagkakatiyon, ang bawat isa sa inyo ay may himno, o salita ng pagtuturo, o pahayag, o wika, o pagpapaliwanag. Ang lahat ng bagay ay dapat gawin upang ang iglesia ay mapatibay." Hinihimok ng Colosas 3:16, "Manahan nawa ang salita ni Cristo sa inyo nang saganang kayo'y mangagturuan at magpaalalahanan sa isa't isa nang may buong karunungan sa pamamagitan ng mga salmo, mga himno, at mga awit mula sa Espiritu."
- Karagdagang Pagkakaiba: Kasama sa Bagong Tipan ang diyalogo at mga tanong, tulad ng sa Mga Gawa 20:7 kung saan si Pablo ay "patuloy na nagsalita" sa isang format ng talakayan (Griyego: dialegomai). Ito ay kabaligtaran ng ebanghelikal na komunikasyon na may iisang direksyon, na inuulit ang pagsaway ni Hesus sa mga titulong hierarchical sa Mateo 23:8-10: "Ngunit huwag kayong patawag na 'Rabi,' sapagkat iisa ang inyong Guro, at kayong lahat ay magkakapatid."
- Implikasyon: Ang mga pasibong pormasyon ay maaaring makahadlang sa mga espirituwal na kaloob, taliwas sa Mga Taga-Efeso 4:11-16, kung saan ang mga banal na may kakayahang gawin ang gawain ng ministeryo para sa paglago ng katawan.

3. Kaligtasan at Pagiging Disipulo: Indibidwalistikong Pokus sa "Panalangin ng Makasalanang" vs. Komunal na Binyag at Patuloy na Buhay

Binibigyang-diin ng mga Ebangheliko ang isang panandaliang personal na desisyon o panalangin para sa kaligtasan, na kadalasang hiwalay sa komunidad.

- Paghahambing ng Bagong Tipan: Ang kaligtasan ay kinabibilangan ng agarang binyag at pagsasama sa katawan. Iniugnay ng Mga Gawa 2:38-41 ang pagsisisi, binyag, at pagtanggap ng Espiritu, kasama ang mga bagong mananampalataya na sumali sa pakikisama (Mga Gawa 2:42-47: "Itinalaga nila ang kanilang sarili sa mga turo ng mga apostol at sa pagsasama-sama, sa pagpuputol-putol ng tinapay at sa pananalangin... Ang lahat ng mga mananampalataya ay magkakasama"). Inilalarawan ng Mga Taga-Roma 6:3-4 ang binyag bilang pakikiisa sa kamatayan at muling pagkabuhay ni Kristo.
- Karagdagang Pagkakaiba: Binibigyang-diin ng Bagong Tipan ang patuloy na komunal na pagkadisipulo, hindi ang mga nakahiwalay na karanasan. Nagbabala ang Hebreo 10:24-25 laban sa pagpapabaya sa mga pagpupulong, at iniuutos naman ng Galacia 6:2 na magpasan ng mga pasanin ng isa't isa. Sinasalungat nito

ang ebanghelikal na indibidwalismo, na maaaring hindi pansinin ang pananagutan gaya ng nasa Santiago 5:16: "Ipagtapat ninyo ang inyong mga kasalanan sa isa't isa, at ipanalangin ninyo ang isa't isa."

- Implikasyon: Ang pagbabawas ng kaligtasan sa isang panalangin lamang ay hindi pinapansin ang holistikong pagbabago sa Bagong Tipan, tulad ng sa 2 Corinto 5:17: "Kung ang sinuman ay na kay Cristo, siya ay bagong nilalang."

4. Mga Espirituwal na Kaloob at Papel ng Banal na Espiritu: Pagtigil o Paghihigpit vs. Aktibong Paghahangad at Pagsasanay

Maraming ebangheliko ang naglilimita sa mga kaloob na karismatik sa panahon ng mga apostol o pribadong paggamit lamang, o itinatangi ang pagpapatuloy ng mga ito.

- Paghahambing ng Bagong Tipan: Ang mga kaloob ay para sa lahat ng mananampalataya at patuloy na pagpapatibay. Inilista sa 1 Corinto 12:4-11 ang iba't ibang kaloob (karunungan, kaalaman, pananampalataya, pagpapagaling, mga himala, propesiya, mga wika) "para sa ikabubuti ng lahat." Ang 1 Corinto 14:1 ay nagpapayo, "Sundan ninyo ang daan ng pag-ibig at inyong hangarin ang mga kaloob ng Espiritu, lalo na ang propesiya," at idinagdag sa 14:39, "Huwag ninyong ipagbawal ang pagsasalita ng mga wika." Ang propesiya ay partikular na kinabibilangan ng kapahayagan na kinasihan ng Espiritu para sa pagpapalakas, paghihikayat, at pag-aliw (1 Corinto 14:3), naiiba sa pagtuturo at bukas sa kusang pagpapahayag sa mga pagtitipon (1 Corinto 14:29-30).
- Karagdagang Pagkakaiba: Ang bautismo ng Banal na Espiritu ay isang natatanging pagbibigay-kapangyarihan pagkatapos ng pagbabalik-loob (Mga Gawa 8:14-17; 19:1-6), na sumasalungat sa ebanghelikal na pagsasama ng pagbabalik-loob at pagpupuno sa Espiritu. Hinihikayat ng Roma 12:6-8 ang paggamit ng mga kaloob nang proporsyonal, kung saan ang propesiya ay nangangailangan ng pagkilala (1 Tesalonica 5:19-21: "Huwag ninyong patayin ang Espiritu. Huwag ninyong hamakin ang mga propesiya, kundi subukin ninyo ang lahat ng mga ito").
- Implikasyon: Ang pagpigil ay humahadlang sa paggana ng katawan, taliwas sa panawagan ng Bagong Tipan para sa bawat mananampalataya na ituloy at gamitin ang mga kaloob tulad ng propesiya.

5. Pananampalataya at mga Gawa: "Pananampalataya Lamang" Labis na Pagbibigay-diin vs. Pinagsamang Pananampalataya na Ipinakikita ng mga Gawa

Ang mga Ebangheliko, na humuhugot mula sa teolohiya ng Repormasyon, ay kadalasang pinaghihiwalay ang pananampalataya mula sa mga gawa, na tinitingnan ang huli bilang ebidensya lamang.

- Paghahambing ng Bagong Tipan: Ang pananampalataya at mga gawa ay hindi mapaghihiwalay. Sinasabi sa Santiago 2:17-26, "Ang pananampalataya sa ganang sarili, kung hindi ito sinasamahan ng gawa, ay patay... Ang isang tao ay itinuturing na matuwid sa pamamagitan ng kanyang mga gawa at hindi lamang sa pamamagitan ng pananampalataya." Nagbabala ang Mateo 7:21, "Hindi lahat ng nagsasabi sa akin, 'Panginoon, Panginoon,' ay papasok sa kaharian ng langit, kundi ang mga gumagawa lamang ng kalooban ng aking Ama."
- Karagdagang Pagkakaiba: Kasama sa paghuhukom ang mga gawa (Mga Taga-Roma 2:6-8: "Gagantihan ng Diyos ang bawat tao ayon sa kanilang ginawa"; Pahayag 20:12-13: Hahatulan "ayon sa kanilang ginawa"). Binabalanse nito ang Mga Taga-Efeso 2:8-10: Naligtas sa pamamagitan ng biyaya para sa mabubuting gawa.
- Implikasyon: Ang pagmamaliit sa mga gawa ay nanganganib sa antinomianismo, taliwas sa Juan 14:15: "Kung ako'y inyong iniibig, ay tutuparin ninyo ang aking mga utos."

6. Interpretasyon at Awtoridad sa Bibliya: Matibay na Kawalang-Kamalian vs. Progresibong Pahayag na Nakasentro kay Kristo

Kadalasang ginagamit ng mga Ebangheliko ang isang patag na ineransiya, na pantay na tinatrato ang Luma at Bagong Tipan nang hindi kinikilala ang katuparan ng Bagong Tipan.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Muling binibigyang-kahulugan ni Hesus ang Lumang Tipan nang paunti-unti. Tinutupad ng Mateo 5:17-48 ang kautusan, itinataas ang mga utos (hal., "Narinig ninyong sinabi... ngunit sinasabi ko sa inyo"). Ipinapahayag ng Hebreo 7:18-19 na ang naunang tuntunin ay "mahina at walang silbi," na nagpapakilala ng isang mas mabuting pag-asa.
- Karagdagang Pagkakaiba: Pinaghahambing ng Bagong Tipan ang titik at espiritu (2 Corinto 3:6: "Ang titik ay pumapatay, ngunit ang Espiritu ay nagbibigay-buhay"). Itinuturing ng Galacia 3:23-25 ang kautusan bilang tagapagbantay hanggang kay Cristo.
- Implikasyon: Ang pagbalewala sa progresibong proseso ay maaaring humantong sa legalismo, laban sa Colosas 2:16-17: Mga anino na nakaturo kay Kristo.

7. Tugon sa Pagkakamali at Pagkakahati: Paglipat-lipat ng Simbahan o Pagkakawatak-watak laban sa Matiyaga at Pagkakaisa

Ang mga Ebangheliko ay madalas na nagkakawatak-watak o nag-iiwan ng mga paniniwala dahil sa mga hindi pagkakasundo, na bumubuo ng mga bagong grupo.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Talakayin ang mga isyu sa loob nang may pagtitiis. Pinupuna ng Pahayag 2-3 ang mga simbhang may depekto ngunit nananawagan para sa pagsisisi sa loob (halimbawa, ang Tiatira na nagpaparaya kay Jezebel ngunit pinuri dahil sa pag-ibig). Hinihimok ng Judas 3 ang pakikipaglaban para sa pananampalataya, at ang 2 Timoteo 2:24-25 ay nagtuturo ng mahinahong pagtutuwid.
- Karagdagang Pagkakaiba: Ang pagkakaisa ay pinakamahalaga (Juan 17:20-23: "Upang sila'y mag-ing isa"). Mga Taga-Efeso 4:3: "Pagsikapan ninyong mapanatili ang pagkakaisa ng Espiritu."
- Implikasyon: Ang pagkakawatak-watak ay sumasalungat sa Filipos 1:27: "Nakikipaglaban kayong magkakasama para sa pananampalataya."

8. Misyon at Pagpapahayag ng Ebanghelyo: Personal na Pagtutuo sa Ebanghelismo vs. Holistic na Pagsulong ng Kaharian

Inuuna ng mga Ebangheliko ang mga mensaheng nakapagpapanalo ng kaluluwa at nakapagpapagaling, at kadalasang napapabayaan ang katarungang panlipunan.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Malawakang ipinapahayag ni Hesus ang kaharian (Marcos 1:15: "Malapit na ang kaharian ng Diyos"). Kasama sa Lucas 4:18-19 ang mabuting balita sa mga mahihirap, kalayaan para sa mga bilanggo, at paningin para sa mga bulag.
- Karagdagang Pagkakaiba: Ipinapakita ng Mga Gawa 4:32-35 ang pagbabahagi ng pera, at binibigyang-kahulugan naman ng Santiago 1:27 ang relihiyon bilang pangangalaga sa mga ulila at mga balo.
- Implikasyon: Hindi natutugunan ng makitid na pokus ang Mateo 25:31-46: Paghatol sa pamamagitan ng mga gawa ng awa.

9. Kayamanan at Kasaganaan: Pagtanggap sa Materyalismo vs. Mga Babala Laban sa Kayamanan

Tinatanggap ng ilang ebangheliko ang teolohiya ng kasaganaan o kaginhawahan sa kayamanan.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Nagbabala si Hesus tungkol sa mga panganib ng kayamanan (Mateo 19:23-24: Mahirap para sa mayaman na makapasok sa kaharian; 1 Timoteo 6:9-10: Ang pag-ibig sa pera ay ugat ng kasamaan).
- Karagdagang Pagkakaiba: Mga Gawa 2:44-45: Ipinagbili ng mga mananampalataya ang mga ari-arian upang tumulong sa mga nangangailangan.
- Implikasyon: Ang pagiging kampante ay sumasalamin sa pagiging sapat sa sarili ng Laodicea (Pahayag 3:17).

10. Eskatolohiya ng mga Huling Panahon: Pagbibigay-diin sa Pagdagit Bago ang Kapighatian vs. Pagtitiis sa Panahon ng Kapighatian

Madalas itinuturo ng mga Ebangheliko ang pagtakas mula sa kapighatian.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Ang mga mananampalataya ay nagtitiis ng mga pagsubok (Mateo 24:29-31: Pagtitipon pagkatapos ng kapighatian; Pahayag 7:14: Mga banal mula sa malaking kapighatian).
- Karagdagang Pagkakaiba: 2 Tesalonica 2:1-3: Walang pagtitipon hanggang sa apostasiya at taong tampalasan.
- Implikasyon: Ang pagtakas ay nagpapahina ng loob sa pagtitiyaga (Santiago 1:12).

11. Pakikilahok sa Pulitika: Alyansa sa Kapangyarihan vs. Paghihiwalay ng Kaharian

Maaaring maghangad ang mga Ebangheliko ng impluwensyang pampulitika.

- Paghahambing sa Bagong Tipan: Ang kaharian ni Hesus ay “hindi sa sanlibutang ito” (Juan 18:36). Ang Roma 13:1-7 ay nagpapasakop sa mga awtoridad ngunit inuuna ang Diyos (Mga Gawa 5:29).
- Karagdagang Pagkakaiba: 2 Corinto 6:14-17: Huwag makipamatok sa mga hindi mananampalataya.
- Implikasyon: Ang kompromiso ay nanganganib sa pagsamba sa diyus-diyosan (mga babala ng Pahayag 13).

Itinatampok ng muling tinipong dokumentong ito ang mga prayoridad sa Bagong Tipan tulad ng komunidad, pagdepende sa Espiritu (kabilang ang nilinaw na kaloob ng propeta), at holistikong pagsunod, na humihimok ng pagninilay-nilay para sa pagkakahanay.